

Odbor právní a Krajský živnostenský úřad
Oddělení státního občanství a přestupků

Datum	Oprávněná úřední osoba	Číslo jednací	Spisová značka
11. 6. 2026	JUDr. Darina Žmolíková, Ph.D.	KUZL 55638/2026	KUSP 51345/2026 PŽÚ

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor právní a Krajský živnostenský úřad (dále jen „odvolací orgán“), jako orgán věcně a místně příslušný podle § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 178 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a § 16 odst. 3 a § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“) na základě odvolání a stížnosti (dále jen „žadatel“), přezkoumal rozhodnutí Městského úřadu Kroměříž, Odboru Kancelář úřadu, oddělení právního (dále jen „povinný subjekt“), ze dne 4. 5. 2026, č. j. MeUKM/059441/2026, vydané ve věci vyřízení jeho žádosti o informace ze dne 8. 4. 2026, evidované pod č. j. MeUKM/046491/2025, jakož i postup při vyřízení žádosti v souvislosti s požadavkem na úhradu nákladů souvisejících s poskytnutím informací (oznámení o požadavku úhrady ze dne 4. 5. 2026, č. j. MeUKM/059375/2026), a rozhodl takto:

I.

V souladu s ustanovením § 90 odst. 5 správního řádu se odvolání žadatele

zamítá a rozhodnutí povinného subjektu, tj. Městského úřadu Kroměříž, Odboru Kancelář úřadu, oddělení právního, ze dne 4. 5. 2026, č. j. MeUKM/059441/2026, vydané ve věci vyřízení žádosti žadatele o informace ze dne 8. 4. 2026, č. j. MeUKM/046491/2025, se potvrzuje.

II.

V souladu s ustanovením § 16a odst. 7 písm. b) informačního zákona se výše úhrady za poskytnutí informací v částce 21 300 Kč požadovaná Městským úřadem Kroměříž, Odboru Kancelář úřadu, oddělení právního, na základě oznámení o požadavku úhrady za poskytnutí informací ze dne 4. 5. 2026, č. j. MeUKM/059375/2026, v souvislosti s vyřízením žádosti žadatele

, doručené dne 8. 4. 2026, č. j. MeUKM/046491/2025, snižuje na částku 21 150 Kč.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel dne 8. 4. 2026 z datové schránky fyzické osoby podnikající žádost žadatele o poskytnutí informací ve smyslu informačního zákona následujícího znění (doslovný přepis):

„1. Řízení s dlouhodobou absencí úkonů

Seznam všech řízení vedených stavebním úřadem, která jsou ke dni 1. 3. 2026 vedena jako aktivní (tj. nejsou pravomocně ukončena rozhodnutím ani jiným zákonným způsobem skončena), bez ohledu na rok jejich zahájení, a ve kterých:

- nebyl v průběhu posledních 12 měsíců přede dnem 1.3. 2026 učiněn žádný procesní úkon, a to i opakovaně v rámci jednoho řízení,
- a to bez ohledu na to, zda byl v dřívější době v řízení učiněn jednotlivý procesní úkon.

Za procesní úkon se pro účely této žádosti považuje jakýkoliv úkon správního orgánu vůči účastníkům řízení nebo jiným subjektům, který má vliv na průběh řízení (zejména výzva, oznámení, usnesení, rozhodnutí, kontrolní úkon apod.).

2. Detailní identifikace těchto řízení

U každého takového řízení žádám o uvedení:

- čísla jednacího / spisové značky,
- roku zahájení řízení,
- stručného označení věci (např. odstranění stavby, komunikace, rodinný dům apod.)
- data posledního procesního úkonu,
- informace, zda je řízení ke dni poskytnutí informace stále vedeno jako aktivní.

3. Vyhodnocení nečinnosti

Dále žádám o sdělení:

- kolik řízení vedených stavebním úřadem ke dni 1. 3. 2026 vykazuje znaky nečinnosti ve smyslu správního řádu,
- zda stavební úřad tyto případy eviduje, a pokud ano, v jaké podobě,
- zda jsou tyto případy interně vyhodnocovány, a pokud ano, jakým konkrétním způsobem.

4. Zásahy nadřízeného orgánu

Zda byl v období od 1. 1. 2020 do současnosti ze strany nadřízeného orgánu (krajského úřadu) vydán vůči stavebnímu úřadu:

- příkaz ke zjednání nápravy dle § 80 správního řádu,
- nebo jiné opatření proti nečinnosti, a pokud ano:
- v kolika případech,
- a s jakým konkrétním výsledkem (např. zjednání nápravy, pokračování řízení, jiné opatření).

5. Přijatá opatření

Zda stavební úřad přijal jakákoliv opatření k eliminaci nečinnosti v řízeních, a pokud ano:

- jaká konkrétní opatření,
- od kdy jsou účinná,
- jakým způsobem je kontrolováno jejich dodržování.“

Povinný subjekt žádost posoudil a dne 23. 4. 2026 zaslal žadateli přípis č. j. MeUKM/055289/2026, jímž jej vyznamenal o prodloužení lhůty pro vyřízení žádosti o poskytnutí informací o 10 dní, tedy do 4. 5. 2026. Žádost žadatele následně dne 4. 5. 2026 vyřídil jednak částečným poskytnutím informací (přípis ze dne 4. 5. 2026, č. j. MeUKM/059150/2026), kdy žádost vyřídil v bodech 3., druhá a třetí odrážka, a v bodech 4. a 5. Téhož dne, tj. dne 4. 5. 2026, vydal povinný subjekt rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti evidované pod

č. j. MeUKM/046491/2026, jímž odmítl poskytnout informace požadované v bodě 3., první odrážka, a to z důvodu neexistence informace. Současně povinný subjekt zaslal žadateli *Oznámení o požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informací podle § 17 odst. 3 informačního zákona* (dále jen „Oznámení o úhradě“), rovněž ze dne 4. 5. 2026, v němž podmiňoval poskytnutí informací požadovaných pod body 1. a 2. uhrazením částky za mimořádně rozsáhlé vyhledávání ve výši 21 300 Kč.

Písemné vyhotovení rozhodnutí, poskytnutí informací i oznámení o požadavku úhrady bylo žadateli doručeno do jeho datové schránky osoby podnikající dne 10. 5. 2026. Dne 20. 5. 2026 obdržel povinný subjekt od žadatele z téže datové schránky dvě podání, z nichž je patrné, že jedním napadá odvoláním citované rozhodnutí povinného subjektu a druhým podáním napadá stížností požadavek na úhradu částky za mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

I. K odvolání žadatele

Proti výše citovanému rozhodnutí povinného subjektu podal žadatel dne 20. 5. 2026 odvolání, v němž uvedl, že rozhodnutí považuje za nezákonné, nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné z toho důvodu, že povinný subjekt odmítl poskytnout informace o počtu řízení vykazujících znaky nečinnosti s tím, že poskytnutí požadovaných údajů by představovalo vytvoření nové informace, přestože disponuje údaji, ze kterých lze požadovanou informaci zjistit. Dle názoru žadatele je možné požadované informace zjistit jednoduchým úkonem z již existujících údajů. Žadatel dále v odvolání polemizuje nad informacemi již obdrženy a dává je do souvislosti s odmítnutím požadovaných informací pod bodem 3. odrážka první s tím, že ve vztahu k nečinnosti stavebního úřadu tvrdí určité skutečnosti (existenci problémů s nečinností, absenci systémové kontroly a preventivních mechanismů i nápravných opatření), přesto deklaruje neexistenci informace o nečinnosti správního orgánu (počet řízení se znaky nečinnosti). Žadatel je přesvědčen o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, jelikož povinný subjekt v něm nevysvětlil, proč nelze požadované údaje zjistit z existujících elektronických evidencí a proč by zjištění počtu nečinných řízení představovalo vytvoření nové informace. Závěrem navrhl, aby odvolací orgán napadené rozhodnutí zrušil a povinnému subjektu přikázal informace poskytnout.

Předmětné odvolání proti rozhodnutí ze dne 4. 5. 2026, č. j. MeUKM/059441/2026, povinný subjekt nevyřídil sám v autoremeduře postupem dle § 87 správního řádu, proto jej předložil společně se spisovým materiálem k rozhodnutí odvolacímu orgánu (doručeno dne 28. 5. 2026).

Odvolací orgán musel nejdříve posoudit otázku přípustnosti a včasnosti podaného odvolání. Z hlediska přípustnosti dospěl k závěru, že odvolání je přípustné, protože směřuje vůči rozhodnutí, které lze odvoláním napadnout, a bylo podáno osobou k tomu aktivně legitimovanou, tj. žadatelem. Co se týče hlediska časového, konstatuje odvolací orgán, že odvolání bylo podáno včas, tj. v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení (oznámení) rozhodnutí (rozhodnutí bylo žadateli doručeno dne 10. 5. 2026, odvolání bylo žadatelem podáno dne 20. 5. 2026). Následně se odvolací orgán zabýval na základě podaného odvolání přezkumem napadeného rozhodnutí, kdy zjistil následující skutečnosti:

Povinný subjekt je ve smyslu § 2 odst. 1 informačního zákona subjektem povinným zveřejňovat a poskytovat informace vztahující se k jeho působnosti. V daném případě je tedy povinným subjektem k poskytnutí informací na základě žádostí žadatele ze dne 8. 4. 2026.

Právo žadatele na poskytnutí informací, jakož i stejné právo jiných osob, je zakotveno v Listině základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Ta ve svém čl. 17 odst. 1 zaručuje každému mimo jiné právo na informace. Toto právo je zařazeno mezi práva politická a nelze je chápat jako neomezené právo na uspokojení vlastní zvědavosti či zvídavosti. Je to právo na informaci v politickém smyslu, tj. takovou, kterou osoba žijící či působící ve státě potřebuje k tomu, aby v prakticky dosažitelné míře znala, co se děje na veřejnosti v jejím blízkém i dalekém okolí (srov. Pavlíček, Václav a kol. Ústava a ústavní řád České republiky, 2. díl. Linde, Praha 1999).

Výše uvedené právo na informace může být omezeno pouze zákonem (čl. 17 odst. 4 Listiny). V daném případě je problematika práva na poskytování informací blíže upravena a rozvedena v informačním zákoně. Tento zákon pod pojmem informace rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního (§ 3 odst. 3 informačního zákona). Obecně lze vycházet z toho, že má-li povinný subjekt k dispozici informace, o které je žadatelem v žádosti žádáno, v podobě stanovené v § 3 odst. 3 informačního zákona, je jeho povinností tyto informace poskytnout,

vyjma těch případů, na něž by dopadala ustanovení § 7 až § 11b téhož zákona, případně jiná ustanovení téhož zákona nebo ustanovení některých zvláštních zákonů.

Jedním ze zákonných požadavků je, aby informace byla zaznamenána. Z toho lze dovodit, že informační povinnost se může vztahovat pouze k informacím reálně existujícím, neboť podle zákona o svobodném přístupu k informacím musí informace splnit oba zákonné znaky. Musí se jednat o „obsah nebo jeho část“, který je určitým způsobem „zaznamenán“, tj. zachycen tak, aby mohl být kdykoli v identické podobě znovu zjištěn. Současně musí jít o informaci, kterou povinný subjekt reálně disponuje. Pokud by požadovaná informace neexistovala, pak není co poskytnout.

Pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží (§ 15 odst. 1 informačního zákona). V daném případě povinný subjekt po posouzení obsahu žádosti žadatele dospěl k závěru, že jsou dány důvody pro vydání rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti ve smyslu § 15 odst. 1 ve spojení s § 11b informačního zákona.

Úkolem odvolacího orgánu je posouzení, zda povinný subjekt, pokud požadovanou informací disponuje, nebo má povinnost plynoucí mu ze zákona, ze smlouvy nebo z obecných principů, jimiž se řídí jeho činnost, informací disponovat, tuto žadateli o informace poskytl, a pokud ne, zda byly dány důvody pro odmítnutí žádosti.

Podle ustanovení § 11b informačního zákona povinný subjekt může odmítnout žádost o poskytnutí informace, jestliže požadovanou informaci nemá a současně mu povinnost ji mít nevyplývá ze zákona, jde o odmítací důvod prioritně určený pro případy, kdy požadovaná informace neexistuje, resp. povinný subjekt jí nedisponuje a současně mu z právních předpisů nevyplývá povinnost takovou informaci mít; tomu musí odpovídat i skutkové okolnosti konkrétní věci, které je třeba v rámci vyřízení žádosti posoudit.

Po posouzení napadeného rozhodnutí a souvisejícího spisového materiálu předloženého povinným subjektem odvolací orgán konstatuje, že povinný subjekt odůvodnil naplnění podmínek § 11b informačního zákona poměrně stručně. Zcela nadbytečně se v odůvodnění rozhodnutí povinný subjekt zabýval tím, jakým způsobem byly vypořádány body žádosti, které nebyly předmětem rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Pokud jde o rozsah odmítnutých informací požadovaných v žádosti, z výroku napadeného rozhodnutí jasně vyplývá, že žádost byla odmítnuta pouze v bodě 3., první odrážka. Odmítnutí se tedy týká pouze žádosti formulované žadatelem takto: „kolik řízení vedených stavebním úřadem ke dni 1. 3. 2026 vykazuje znaky nečinnosti ve smyslu správního řádu,...“. Povinný subjekt odůvodnil naplnění tvrzeného odmítacího důvodu podle § 11b informačního zákona tak, že se v podstatě jedná o požadavek na vytvoření nové informace, neboť takovou evidenci, která by obsahovala vyhodnocování případné nečinnosti stavebního úřadu, nevede. Rovněž konstatoval, že povinnost disponovat takovou evidencí nevyplývá z žádného zákonného ustanovení. Dále své úvahy ve vztahu k tomuto bodu rozvedl v předkládací zprávě, v níž uvedl, že krom toho, že požadovanou evidenci povinný subjekt nevede, nelze ani předmětné informace vyhledat z podkladových údajů, které povinný subjekt má (typicky z jednotlivých správních spisů). Důvodem je skutečnost, že za účelem vytváření odpovědi pro žadatele by povinný subjekt musel zkoumat, zda správní řízení vykazuje znaky nečinnosti ve smyslu správního řádu, tj. posuzovat naplnění znaků nečinnosti a hodnotit přiměřenost lhůt, avšak „nečinností“ není každé „zdržení“, přičemž je nutno přihlídnout ke složitosti konkrétní věci, nutnosti dokazování, součinnosti jiných orgánů, chování účastníků řízení a také k tomu, zda existuje objektivní důvod případných průtahů. Z toho jasně vyplývá, že nejde jen o mechanické vyhledávání z již existujících údajů, ale o vyhodnocování jednotlivých případů a vytváření právních závěrů ohledně naplnění znaků nečinnosti ve smyslu správního řádu. V tomto smyslu nejde o informace, které lze důvodně požadovat podle informačního zákona. Povinný subjekt rovněž poukázal na konstantní praxi vtělenou do judikatury správních soudů, z níž vyplývá, že o nové informace půjde tehdy, jestliže k vytvoření odpovědi na žádost nestačí pouhé mechanické vyhledání a shromáždění údajů, které má povinný subjekt k dispozici a které jsou žadatelem poptávány, ale je nezbytné s těmito údaji provádět další zpracování nad rámec prostého „vtělení“ do odpovědi na žádost. Dodal, že subjektem oprávněným činit závěry ve vztahu k naplnění znaků nečinnosti správního orgánu v konkrétní věci je jeho nadřízený orgán, který případně ukládá i opatření vedoucí k nápravě, nikoli tedy zaměstnanci povinného subjektu. Povinný subjekt uzavřel svou úvahu v předkládací zprávě tak, že informaci nelze zjistit jednoduchým úkonem z již existujících údajů, jak tvrdí žadatel v odvolání proti rozhodnutí. S touto argumentací povinného subjektu se lze plně ztotožnit, nicméně lze připustit, že měla být obsažena již

v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Odvolací orgán dále konstatuje, že vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí je věcně správné, lze jeho odůvodnění zhojit úvahami vtělenými do rozhodnutí odvolacího orgánu.

K posuzované věci odvolací orgán především konstatuje, že pro závěr, zda požadovaná informace je informací existující, resp. informací, kterou lze získat z údajů, jimiž povinný subjekt disponuje, je podstatné zejména to, zda k jejímu poskytnutí postačí pouze vyhledání a shromáždění údajů obsažených v evidencích či spisech povinného subjektu, anebo zda je nezbytné tyto údaje dále odborně, analyticky či právně hodnotit.

Uvedené rozlišení odpovídá ustálené judikatuře správních soudů, podle níž je při posouzení, zda jde ještě o vyhledání existující informace, nebo již o vytvoření informace nové, rozhodná především míra intelektuální náročnosti činnosti, kterou by bylo nutné k přípravě odpovědi na žádost vykonat. O vytvoření nové informace půjde tehdy, jestliže k poskytnutí odpovědi nepostačí pouhé mechanické vyhledání a shromáždění údajů, ale je nutné s těmito údaji provádět další zpracování nad rámec jejich prostého vtělení do odpovědi na žádost. Takový závěr vyplývá zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 141/2011-67. V nyní posuzované věci žadatel nepožadoval prostý počet všech vedených řízení, počet řízení v určitém procesním stadiu, počet řízení zahájených či neukončených ke konkrétnímu datu, případně jiný údaj, který by bylo možné zjistit mechanickým filtrem nebo prostým součtem existujících evidovaných položek. Požadoval počet řízení, která „vykazují znaky nečinnosti ve smyslu správního řádu“. Takto formulovaný požadavek v sobě nutně zahrnuje právní a skutkové hodnocení jednotlivých řízení. Nečinnost správního orgánu nelze ztotožnit s každým delším časovým odstupem od posledního úkonu ani s každým řízením, které dosud nebylo ukončeno. Posouzení, zda konkrétní řízení vykazuje znaky nečinnosti, vyžaduje zohlednění zákonných lhůt, povahy a složitosti věci, průběhu dokazování, případné součinnosti jiných orgánů, procesního chování účastníků, existence objektivních překážek postupu v řízení a dalších okolností konkrétní věci. Takové posouzení tedy není pouhým sběrem dat, nýbrž intelektuální a právně hodnotící činností. Povinný subjekt by musel u každého jednotlivého řízení nejprve zjistit jeho konkrétní procesní stav a následně učinit právní závěr, zda v dané věci jsou, či nejsou dány znaky nečinnosti ve smyslu správního řádu. Výsledkem takové činnosti by nebylo zpřístupnění již existující informace, nýbrž vytvoření nového souhrnného hodnotícího závěru. Informační zákon však povinnému subjektu neukládá povinnost vytvářet pro potřeby žadatele nové právní či analytické závěry, pokud taková informace v době podání žádosti neexistuje a povinnému subjektu nevyplývá ze zákona povinnost ji mít.

Odvolací orgán připouští, že povinný subjekt měl uvedené úvahy rozvést již v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobněji. Tato stručnost však v posuzované věci nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí v takové míře, která by vyžadovala jeho zrušení. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a rozhodnutí odvolacího orgánu tvoří z hlediska přezkumu jeden celek, a proto je možné dílčí nedostatky odůvodnění prvostupňového rozhodnutí odstranit v řízení odvolacím, jestliže je výrok rozhodnutí věcně správný, skutkový stav je ze spisu dostatečně zřejmý a důvody pro aplikaci použitého odmítacího důvodu jsou v odvolacím řízení přezkoumatelně doplněny.

K odvolacím námitkám žadatele odvolací orgán stručně uvádí, že nejsou důvodné. Jejich podstata spočívá v přesvědčení, že požadovanou informaci lze zjistit jednoduchým úkonem z již existujících údajů. Jak však bylo vyloženo výše, požadavek na určení počtu řízení vykazujících znaky nečinnosti nepředstavuje pouhé vyhledání evidovaného údaje, nýbrž by vyžadoval samostatné právní vyhodnocení jednotlivých řízení. Polemika žadatele s jinými sdělenými informacemi ani jeho vlastní závěry o fungování stavebního úřadu nemohou tento závěr zpochybnit.

V projednávané věci ze spisového materiálu i z předkládací zprávy vyplývá, že povinný subjekt požadovanou evidenci nevede, povinnost vést evidenci řízení vykazujících znaky nečinnosti mu z právních předpisů nevyplývá a požadovaný údaj nelze získat jednoduchým úkonem z jiných informací, které má k dispozici. Aplikace § 11b informačního zákona je proto v daném případě věcně správná.

II. Ke stížnosti žadatele podle § 16a informačního zákona

Žadatel dále brojí proti postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti stížností ze dne 19. 5. 2026, doručenou (dodanou) povinnému subjektu do datové schránky dne 20. 5. 2026. S odkazem na § 16a odst. 1 písm. d) informačního zákona nesouhlasí se stanovenou výší úhrady za poskytnutí požadovaných informací, kterou považuje za nepřiměřenou, účelově konstruovanou, nedostatečně odůvodněnou a odporující smyslu práva na informace. Žadatel namítá, že povinný subjekt v oznámení o úhradě sám potvrzuje, že disponuje

elektronickým systémem VITA, v němž eviduje 1058 aktivních řízení, a že je schopen tato řízení filtrovat, dohledávat poslední procesní úkony a identifikovat požadované údaje v elektronických spisech. Podle žadatele proto nelze dovozovat mimořádnou administrativní zátěž za situace, kdy jsou požadované informace elektronicky dostupné a není nutné provádět rozsáhlou manuální archivní činnost. Stanovenou částku ve výši 21 300 Kč považuje žadatel za hypotetickou, neboť je podle jeho názoru založena pouze na kvalifikovaném odhadu provedeném na třech vzorových spisech. Žadatel uvádí, že povinný subjekt sice popsal jednotlivé úkony, které mají být pro vyhledání informací nezbytné, avšak dostatečně nevysvětlil, proč nelze požadované údaje získat efektivnějším způsobem, zejména prostřednictvím elektronického filtrování, exportu údajů či jiného využití dostupných funkcí elektronického systému. Stejně tak podle žadatele nebylo dostatečně odůvodněno, proč musí být každý jednotlivý spis posuzován manuálně. Žadatel dále poukazuje na údajný rozpor mezi oznámením o úhradě a rozhodnutím o odmítnutí části žádosti. Tento rozpor spatřuje v tom, že povinný subjekt na jedné straně tvrdí, že požadovaná informace neexistuje, avšak současně v oznámení o úhradě popisuje způsob, jakým by bylo možné požadované údaje zjistit. Ve stanovené výši úhrady žadatel spatřuje snahu o maximalizaci finančního zatížení žadatele a odrazení od další kontroly postupu stavebního úřadu, nikoli legitimní požadavek na úhradu skutečně nezbytných nákladů. Současně vyjadřuje pochybnosti o řádném fungování stavebního úřadu, z nichž dovozuje mimořádný veřejný zájem na transparentnosti požadovaných informací. Závěrem žadatel navrhl, aby odvolací orgán oznámení o požadavku úhrady zrušil, případně aby stanovenou úhradu přiměřeně snížil.

Protože povinný subjekt stížnost žadatele sám nevyřídil, postoupil ji nadřízenému orgánu (doručena dne 3. 3. 2025), a to včetně příslušného spisového materiálu. Nadřízený orgán se nejdříve zabýval otázkou, zda byla stížnost podána osobou k tomu aktivně legitimovanou, tj. žadatelem a zda byla podána v zákonem stanovené lhůtě. V tomto směru dospěl k závěru, že se jedná o stížnost přípustnou a včas podanou. Z hlediska rozsahu přezkumu postupu povinného subjektu je třeba uvést, že nadřízený orgán se postupem povinného subjektu zabýval v rozsahu stížnostních námitek, tj. jak je žadatel uvedl v podané stížnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2015, č. j. 2 As 31/2015-53).

Při rozhodování o stížnosti podané podle § 16a odst. 1 písm. d) informačního zákona postupuje nadřízený orgán podle § 16a odst. 7 informačního zákona. Podle tohoto ustanovení postup povinného subjektu přezkoumá a rozhodne tak, že výši úhrady nebo odměny potvrdí **(písm. a)/**, nebo výši úhrady či odměny sníží, přičemž v případě, že dostupné informace o právním a skutkovém stavu nevyvolávají důvodné pochybnosti, postupuje obdobně podle § 16 odst. 5 věty druhé informačního zákona s tím, že povinnému subjektu přikáže požadovanou informaci žadateli poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne zaplacení úhrady či odměny **(písm. b)/**, nebo stížnost odmítne, je-li podána opožděně nebo předčasně nebo osobou k tomu neoprávněnou **(písm. c)/**.

Nadřízený orgán dále posoudil postup povinného subjektu z hlediska dodržení postupu uvedeného v § 17 odst. 3 informačního zákona a shledal jej jako souladný s informačním zákonem.

Podle § 17 odst. 1 informačního zákona je povinný subjekt oprávněn žádat v souvislosti s poskytováním informací úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Současně může žádat i **úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací**. Z § 17 odst. 3 téhož zákona pak vyplývá, že bude-li povinný subjekt požadovat za poskytnutí informace úhradu, písemně musí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli o informace oznámit před poskytnutím informace, tj. v zákonem stanovené lhůtě určené k vyřízení žádosti (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 1083/16). Z oznámení pak musí být zřejmé, na **základě jakých skutečností a jakým způsobem** byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být i **poučení** o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost, ze kterého musí být patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt oznamovací povinnost dle odst. 3 cit. ustanovení zákona, ztrácí nárok na úhradu nákladů (§ 17 odst. 4 informačního zákona). Poskytnutí informace zpoplatněné úhradou za její poskytnutí je podmíněno zaplacením požadované úhrady (§ 17 odst. 5 informačního zákona).

Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90, oznámením o výši požadované úhrady se žadateli neupírá právo na informace, ale naopak se jím stanovují podmínky, za nichž k poskytnutí informací dojde. Je na žadateli, zda požadovanou úhradu uhradí a poté obdrží

jím vyžádané informace, anebo neuhradí (do 60 dnů ode dne oznámení o výši úhrady), a pak bude jeho žádost odložena (§ 17 odst. 5 informačního zákona). Obecně se žadatelům informace primárně poskytují bezplatně, nicméně zákonodárce dal povinným subjektům možnost požadovat za určitých podmínek za poskytnutí informací úhradu. Je tedy vždy na posouzení povinného subjektu, zda úhradu bude po žadateli požadovat či nikoliv. V daném případě povinný subjekt přistoupil k tomu, že žadatelce poskytnutí informací zpoplatnil.

Nadřízený orgán po seznámení se s obsahem předloženého spisového materiálu dospěl k závěru, že postup povinného subjektu z hlediska dodržení postupu uvedeného v § 17 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím obстоjí. Postup povinného subjektu byl správný v tom, že sdělení o výši úhrady žadateli zaslal ve lhůtě pro vyřízení žádosti, přičemž toto obsahovalo poučení o možnosti podat v případě nesouhlasu s výši požadované úhrady stížnost, včetně toho, v jaké lhůtě a kde se podává a kdo o ní rozhoduje. Stejně tak se žadatel dozvěděl, jaká částka k úhradě a za co (za mimořádně rozsáhlé vyhledávání) je po něm požadována uhradit a v nezbytném rozsahu byl informován i o tom, jak povinný subjekt k uvedené částce dospěl.

Předpokladem k tomu, aby mohl povinný subjekt po žadateli požadovat úhradu v souvislosti s poskytnutím informací, je schválení a zveřejnění sazebníku úhrad. V tomto směru nadřízený orgán uvádí, že příslušný sazebník má povinný subjekt schválený i zveřejněný na svých webových stránkách v záložce Úřad, sekce Povinně zveřejňované informace, bod 12., podbod 12.1. Tento způsob zveřejnění odpovídá vyhlášce č. 515/2020 Sb., o struktuře informací zveřejňovaných o povinném subjektu a o osnově popisu úkonů vykonávaných v rámci agendy, ve znění vyhlášky č. 275/2021 Sb. Co se týká sazby za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, tak v čl. IV. odst. 2 sazebníku je stanoveno následující: „*Za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se stanoví sazba 300 Kč za hodinu vyhledávání informací zaměstnancem města Kroměříže, přičemž se účtuje každá započatá hodina vyhledávání.*“

Oprávnění povinného subjektu žádat v souvislosti s poskytnutím informací úhradu nákladů je podmíněno předchozím písemným oznámením podle § 17 odst. 3 informačního zákona, ze kterého musí být zřejmé, v jaké výši je úhrada požadována, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla tato výše vyčíslena, tedy požadavek úhrady nákladů musí být v takovém oznámení náležitě odůvodněn. Povinnost uvést „**způsob, jakým byla požadovaná částka vyčíslena**“ zahrnuje povinnost objasnit, jak povinný subjekt k požadované výši úhrady dospěl. Míra podrobnosti odůvodnění požadované výše úhrady přitom není zákonem o svobodném přístupu k informacím nikterak předepsána, a proto musí být určována s ohledem na okolnosti konkrétního případu. Je však nutné upozornit, že pokud je odůvodnění úhrady v oznámení podle § 17 odst. 3 informačního zákona nedostatečné, nelze na takové oznámení a priori nahlížet, jako kdyby učiněno nebylo. I v případě, že by výzva k úhradě nákladů podle § 17 odst. 3 informačního zákona neobsahovala dostatečně detailní odůvodnění požadované úhrady, nadřízený orgán její výši potvrdí, jestliže její správnost vyplývá ze spisového materiálu jako celku. Snížení úhrady podle § 16a odst. 7 písm. b) informačního zákona je tak aplikováno až v situaci, kdy by ze spisového materiálu vyplynulo, že požadovaná úhrada nebyla vypočtena správně, resp. že neodpovídá skutečným nákladům nebo je zcela nepřezkoumatelná. S tím souvisí povinnost povinného subjektu minimálně v obsahu spisového materiálu prokazatelným způsobem doložit oprávněnost požadavku na úhradu mimořádně rozsáhlého vyhledávání. Povinností povinného subjektu, jak ostatně vyplývá i z odborné literatury, je, aby do spisu o vyřizování žádosti řádně doložil, že se v daném případě skutečně jednalo o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací. Takové doložení je přitom zpravidla provedeno tak, že příslušní zaměstnanci, kteří se na vyhledávání podíleli, vyčíslí dobu strávenou vyhledáváním požadovaných informací (úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se stanoví podle hodinové sazby, tedy podle doby vynaložené na toto vyhledání) a v záznamu založeném do spisu popíše způsob vyhledání informací. Povinný subjekt kromě toho musí též prokázat, že se v daném případě skutečně jednalo o vyhledávání, které bylo mimořádně rozsáhlé, tedy musí objasnit, v čem spočívala jeho mimořádná rozsáhlost (srov. Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016).

Pokud jde o samotný proces přezkoumání nákladů, považuje nadřízený orgán za vhodné uvést, že není v možnostech nadřízeného orgánu přezkoumat stanovenou výši úhrady v tom smyslu, že by byl účasten samotného procesu (mimořádně rozsáhlého) vyhledávání požadovaných informací a prakticky tak sledoval čas, který daní zaměstnanci vyhledáváním strávili. V tomto ohledu postačí nadřízenému orgánu základní kontury způsobu výpočtu požadované úhrady a zejména pak posouzení, zda je povinným subjektem použitý způsob vypočtení úhrad nákladů za poskytování informací s ohledem na strávený čas a jednotlivé sazby

objektivně možný. V rámci přezkumu výše nákladů je tedy nutno zkoumat, zda jejich odůvodnění nevzbuzuje důvodné pochybnosti o způsobu výpočtu. Přezkum nákladů je tedy založen především na posouzení jejich objektivní adekvátnosti.

Nadřízený orgán po posouzení obsahu oznámení o požadavku úhrady a námitek žadatele dospěl k závěru, že požadavek povinného subjektu na úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací je v projednávané věci důvodný.

Žadatel v bodech 1. a 2. žádosti nepožadoval toliko prostý výpis všech aktivních řízení vedených stavebním úřadem, nýbrž specifický seznam těch aktivních řízení, v nichž nebyl v období posledních 12 měsíců přede dnem 1. 3. 2026 učiněn žádný procesní úkon, a dále u každého takového řízení požadoval uvedení konkrétních údajů, zejména čísla jednacího / spisové značky, roku zahájení řízení, stručného označení věci, data posledního procesního úkonu a informace, zda je řízení ke dni poskytnutí informace stále vedeno jako aktivní. Takto formulovaný požadavek zjevně přesahuje prosté vyhledání řízení podle jednoho evidenčního údaje.

Z oznámení o úhradě vyplývá, že povinný subjekt v agendovém systému VITA nejprve vyfiltroval řízení vedená stavebním úřadem ke dni 1. 3. 2026 jako aktivní, přičemž zjistil, že těchto řízení je celkem 1058. Povinný subjekt následně uvedl, že za účelem zjištění žadatelem požadovaných údajů je třeba každý z těchto elektronických spisů individuálně otevřít, dohledat poslední písemnost, resp. poslední relevantní úkon ve spise, ověřit jeho datum a zaznamenat požadované údaje. Nadřízený orgán připouští, že povinný subjekt mohl v oznámení o úhradě podrobněji vysvětlit, proč nelze požadovaný výstup získat prostým filtrováním či exportem ze systému VITA. Tato skutečnost však sama o sobě nezpůsobuje nezákonnost oznámení o úhradě, neboť z veřejně dostupného návodu k systému VITA je patrné, že systém umožňuje filtrování řízení podle určitých evidenčních údajů, nikoli však automatizované vyhledání aktivních řízení podle absence procesního úkonu v konkrétním časovém období. Požadovaná informace proto musela být zjišťována mechanickou kontrolou jednotlivých aktivních spisů.

Námítka žadatele, že požadované informace jsou elektronicky dostupné, proto sama o sobě neobstojí. Rozhodné není pouze to, zda jsou jednotlivé údaje obsaženy v elektronickém systému, nýbrž zda je lze z tohoto systému jednoduše a hromadně vyhledat či vyexportovat v podobě požadované žadatelem. V projednávané věci z oznámení o úhradě vyplývá, že povinný subjekt byl schopen elektronicky určit toliko výchozí množinu aktivních řízení. Samotné zjištění, zda v každém z těchto řízení byl či nebyl v posledních 12 měsících učiněn procesní úkon, již nebylo možné provést prostřednictvím automatizovaného filtru. Elektronická podoba spisů tedy sice vylučuje potřebu fyzického dohledávání v listinném archivu, nevylučuje však potřebu individuálního otevření a kontroly každého jednotlivého spisu.

Nadřízený orgán považuje za přiměřený i způsob, jakým povinný subjekt stanovil časovou náročnost vyhledávání. Povinný subjekt vyšel z kvalifikovaného odhadu založeného na ověření časové náročnosti u tří vzorků spisů. U jednotlivých spisů zjistil časovou náročnost v rozmezí 2 až 6 minut, přičemž pro výpočet použil průměrnou dobu 4 minuty na jeden spis. Takový odhad nelze v daném případě považovat za hypotetický nebo svévolný. Činnost, kterou je třeba u jednotlivých spisů provést, je svou povahou opakující se a mechanická: vyhledání a otevření spisu, dohledání poslední písemnosti či úkonu, ověření jeho data a zaznamenání požadovaných údajů. Rozdíly v časové náročnosti mezi jednotlivými spisy lze očekávat, avšak vzhledem ke shodné povaze prováděné činnosti nejsou způsobitelné zpochybnit použitelnost zvoleného vzorku. Podstatné je, že časová náročnost nevzniká složitostí jednotlivého úkonu, ale zejména nutností tento úkon zopakovat u 1058 aktivních řízení.

Při průměrné době 4 minuty na jeden spis činí celková časová náročnost vyhledání a zpracování požadovaných údajů 4232 minut, tedy přibližně 70,5 hodiny. Takový rozsah zcela zjevně přesahuje běžné administrativní vyhledání informací a představuje mimořádně rozsáhlé vyhledávání ve smyslu § 17 informačního zákona. Nejde o situaci, kdy by povinný subjekt požadoval úhradu za běžné nahlédnutí do evidence nebo za jednoduchý export dat, nýbrž o případ, kdy je nezbytné po významnou dobu odložit běžnou pracovní činnost a věnovat se systematickému prověřování rozsáhlého souboru jednotlivých spisů.

Nadřízený orgán nepřisvědčil ani námitce, že povinný subjekt dostatečně nevysvětlil, proč nelze požadované údaje získat efektivnějším způsobem, zejména prostřednictvím elektronického filtrování, exportu údajů či jiného využití systému VITA. Podstatné je, že oznámení o požadavku úhrady musí podle § 17 odst. 3 informačního zákona obsahovat sdělení, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady

vyčíslena. Povinný subjekt v oznámení uvedl, že v systému VITA vyhledal 1058 aktivních řízení, popsal postup spočívající v individuálním otevření elektronického spisu, dohledání poslední písemnosti, vyhledání a zápisu údajů požadovaných žadatelem, uvedl časovou náročnost ověřenou na vzorku spisů a vysvětlil výpočet výsledné částky podle sazebníku úhrad. Zákon po povinném subjektu nevyžaduje, aby v oznámení o úhradě podrobně rozebíral veškeré funkce používaného informačního systému nebo negativně prokazoval neexistenci každého hypoteticky myslitelného efektivnějšího postupu. Námitka žadatele, že bylo možné využít blíže nespecifikovaný filtr či export, proto nemůže sama o sobě zpochybnit zákonnost oznámení o úhradě.

Důvodná není ani námitka údajného rozporu mezi oznámením o úhradě a rozhodnutím o odmítnutí části žádosti. Oznámení o úhradě se vztahuje pouze k těm částem žádosti, u nichž povinný subjekt dospěl k závěru, že požadované informace lze dohledat v existujících spisech, avšak jejich vyhledání bude mimořádně rozsáhlé. Skutečnost, že jiná část žádosti mohla být posouzena jako požadavek na informaci, kterou povinný subjekt v požadované podobě nemá, sama o sobě nezakládá rozpor v postupu povinného subjektu. Je třeba odlišovat informaci, kterou povinný subjekt nemá a není povinen ji nově vytvářet, od informace, která je sice obsažena v jednotlivých spisech, avšak její dohledání a shromáždění vyžaduje mimořádně rozsáhlou práci.

Důvodná není ani námitka údajného rozporu mezi oznámením o úhradě a rozhodnutím o odmítnutí části žádosti. Oznámení o úhradě se vztahuje k požadavku na dohledání konkrétních údajů obsažených v existujících spisech, jejichž shromáždění je s ohledem na počet 1058 aktivních řízení mimořádně rozsáhlé. Naproti tomu odmítnutá část žádosti směřovala k vyhodnocení, zda je stavební úřad v těchto řízeních nečinný. Takový závěr již nepředstavuje pouhé vyhledání existující informace, ale nové právní a skutkové posouzení průběhu jednotlivých řízení, povahy provedených úkonů a běhu lhůt. Skutečnost, že vyhledané údaje mohou být podkladem pro takové posouzení, neznamena, že povinný subjekt je povinen tento hodnotící závěr nově vytvořit. V postupu povinného subjektu proto nelze spatřovat rozpor.

Ani tvrzení žadatele o snaze povinného subjektu maximalizovat finanční zatížení žadatele nemá oporu v obsahu spisu. Z oznámení o výši úhrady je zřejmé, z jakých údajů povinný subjekt při jejím stanovení vycházel, konkrétně z počtu 1058 aktivních řízení, odhadované průměrné časové náročnosti 4 minuty na jeden spis a hodinové sazby 300 Kč stanovené sazebníkem úhrad povinného subjektu. Nadřízený orgán proto neshledal, že by výše úhrady byla stanovena svévolně, účelově nebo v rozporu se smyslem práva na informace. Otázkou dílčí korekce celkové výše úhrady z důvodu zaokrouhlení časové náročnosti se nadřízený orgán zabývá níže.

Na uvedeném závěru nic nemění ani žadatelem tvrzený veřejný zájem na kontrole činnosti stavebního úřadu. Veřejný zájem na poskytnutí informací nezbavuje povinný subjekt oprávnění požadovat úhradu nákladů tehdy, jsou-li splněny zákonné podmínky podle § 17 informačního zákona. Právo na informace zůstává zachováno; jeho realizace je v této části pouze podmíněna úhradou nákladů, které jsou spojeny s mimořádně rozsáhlým vyhledáním požadovaných údajů.

Jediné pochybení v postupu povinného subjektu při stanovení výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání spatřuje odvolací orgán v tom, že povinný subjekt celkový čas vyhledávání zaokrouhlil na 71 hodin, ačkoliv skutečný čas potřebný k vyhledání požadovaných informací byl dle kvalifikovaného odhadu stanoven v rozsahu 70,5 hodiny. K tomu odvolací orgán uvádí, že byť sazebník povinného subjektu stanoví, že se účtuje každá započatá hodina mimořádně rozsáhlého vyhledávání, nelze toto pravidlo aplikovat způsobem, který by vedl k účtování času, po který již předmětná činnost fakticky vykonávána nebyla. Požadovaná úhrada musí vycházet z reálného základu a odpovídat skutečnému, resp. řádně odhadnutému rozsahu vyhledávací činnosti. To platí tím spíše, že zpoplatnění poskytování informací představuje výjimku z obecného principu bezplatného poskytování informací. V případě necelé hodiny je proto třeba náklady určit v poměrné výši. Z uvedeného důvodu nelze požadovat úhradu za 71 hodin vyhledávání, nýbrž pouze za 70,5 hodiny vyhledávání. Čas v rozsahu půl hodiny, jemuž odpovídá částka 150 Kč, byl proto povinným subjektem požadován neoprávněně. Odvolací orgán proto výši úhrady o tuto částku snížil na celkovou částku 21 150 Kč.

Nadřízený orgán proto uzavírá, že povinný subjekt v oznámení o úhradě dostatečně vymezil, jaké úkony je třeba k vyhledání požadovaných informací provést, z jakého počtu spisů vycházel, jak stanovil časovou náročnost a jakým způsobem vypočetl výslednou částku úhrady. Tím splnil požadavky § 17 odst. 3 informačního zákona, neboť z oznámení je zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena.

Odhadovaná časová náročnost 70,5 hodiny výrazně přesahuje rámec běžného vyhledávání informací a v projednávané věci naplňuje znaky mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací. Stížnost žadatele je důvodná pouze ve vztahu k půl hodině vyhledávání, která byla povinným subjektem do výše úhrady zahrnuta v důsledku nepřípustného zaokrouhlení na celou hodinu. V této části proto nadřízený orgán výslednou částku úhrady poměrně snížil.

III. Závěr

Ve vztahu k podanému odvolání dospěl odvolací orgán k závěru, že povinný subjekt postupoval správně, pokud žádost v této části odmítl podle § 11b informačního zákona. Požadovaná informace není povinným subjektem vedena jako existující evidence, její vedení mu neukládá žádný právní předpis a její získání by vyžadovalo nové hodnotící posouzení jednotlivých řízení z hlediska případné nečinnosti. Odvolací orgán proto odvolání žadatele zamítl a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí části žádosti potvrdil.

Pokud jde o stížnostní námitku, nadřízený orgán konstatuje, že v postupu povinného subjektu neshledal pochybení ve vztahu k samotnému požadavku na úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací. Požadavek na úhradu je v dané věci legitimní a žadateli se jím nijak neupírá právo na poskytnutí informací; pouze se vymezují podmínky, za kterých k poskytnutí požadovaných informací dojde. Nadřízený orgán však shledal dílčí pochybení při výpočtu výsledné částky, neboť povinný subjekt vycházel z časové náročnosti 71 hodin, ačkoliv dle jeho vlastního kvalifikovaného odhadu odpovídá časová náročnost 70,5 hodiny. Z tohoto důvodu nadřízený orgán snížil požadovanou úhradu o částku odpovídající půl hodině vyhledávání, tedy o 150 Kč, z původních 21 300 Kč na 21 150 Kč. Ve zbývajících částech považuje nadřízený orgán postup povinného subjektu při stanovení úhrady za odpovídající právním předpisům i rozsahu požadovaného vyhledávání informací.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat (ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu a ustanovení § 16a odst. 9 informačního zákona).

JUDr. Darina Žmolíková, Ph.D.

Právník

Oddělení státního občanství a přestupků

Vyhotovuje se:

- 1 x na adresu trvalého bydliště
- 1 x Městský úřad Kroměříž – do DS
- 1 x spis Krajského úřadu Zlínského kraje